

"Baetulonis Schola"

Dades generals:

Institut Isaac Albéniz de Badalona i Escola Vedruna Gràcia de Barcelona

Barcelonès

Teresa Devesa Monclús

tdevesa@xtec.cat

Dades de l'experiència:

El projecte "Baetulonis Schola" consisteix en la col·laboració de l'alumnat de llengües clàssiques de secundària en la realització de la "Magna Celebratio", el festival de reconstrucció històrica organitzat pel Museu de Badalona.

Té tres finalitats bàsiques:

- L'aplicació pràctica dels aspectes teòrics apresos a Llatí i Grec, per tal d'assimilar-los millor i ser conscients de la importància de les arrels clàssiques.
- La implicació de l'alumnat en les manifestacions culturals de la ciutat i la relació amb institucions de prestigi com el Museu de Badalona.
- La interacció entre alumnat de diferents centres en la xarxa i a nivell presencial, per tal de compartir experiències i coneixements.

L'alumnat i professorat de dos centres de secundària, Institut Isaac Albéniz de Badalona i Escola Vedruna Gràcia de Barcelona, amb la col·laboració d'alumnes de l'Institut Premià de Mar en algunes edicions, ens encarreguem de documentar-nos, planificar, organitzar i dur a terme, degudament abillats, el taller de "Ludi Romani" i l'"Schola" de la "Magna Celebratio", tot emmarcant la nostra participació en les directrius generals establertes pel Museu de Badalona, amb el qual mantenim una fluida comunicació.

La plataforma que permet la coordinació entre tots nosaltres és el treball en xarxa a través dels blocs "Baetulonis Schola", recentment creat per unificar i centralitzar la documentació i producció digital, Aracne fila i fila i El Vaixell d'Odisseu, on es van publicant articles previs i posteriors a la celebració.

Es tracta d'una experiència molt consolidada, ja que el curs actual 2015-2016 ha estat el setè en què hi hem participat. Des de l'edició del 2010, el Museu de Badalona ha continuat apostant per la nostra tasca i la predisposició de l'alumnat ha anat in crescendo, fins i tot entre els exalumnes.

El caràcter públic dels nostres tallers fa que s'adeqüin perfectament amb una metodologia pedagògica molt valorada actualment, la de l'aprenentatge servei, que s'ha inclòs en el currículum de secundària amb el nom de Servei comunitari.

A l'"Schola" apliquem allò que hem après i preparat en l'aula de Grec i Llatí al servei de la comunitat, en col·laboració amb una entitat externa al centre educatiu, en aquest cas el Museu de Badalona. D'altra banda, el procés d'aprenentatge de l'alumnat continua i s'aprofundeix per la interacció amb les necessitats i les característiques reals de l'entorn. Es tracta, doncs, d'una simbiosi entre agents educatius, ciutadania i entitat externa que dóna sentit a l'aprenentatge i l'enriqueix.

Les activitats d'aprenentatge servei es poden desenvolupar en diferents àmbits, i la nostra encaixa amb dos d'ells: la de participació ciutadana, ja que interactuem directament amb el públic d'una celebració local, i la de patrimoni cultural, en tant que fomentem la difusió i el coneixement de les arrels clàssiques i el llegat arqueològic de la ciutat.

Per tot això, aquest projecte ha estat reconegut pel CRP de Badalona com Activitat d'Aprenentatge Servei. Vam tenir l'honor de ser un dels dos centres que vam exposar la nostra experiència a la IV Mostra i reconeixement de projectes d'Aprenentatge Servei de Badalona, i posteriorment vam rebre els diplomes de reconeixement de mà de l'alcaldeessa de la ciutat, igual que els representants 18 projectes més.

Pensem que el bagatge de tots aquests anys serà una base sòlida en el moment d'implementar en els nostres centres la matèria de Servei comunitari vinculada amb el departament de Clàssiques, que l'alumne ha de cursar obligatòriament a 3r o 4t de l'ESO. El Departament d'Ensenyament ha establert un període de cinc anys per tal que els centres es preparin i busquin sinèrgies amb entitats externes, però creiem fermament que l'Schola compleix tots el requisits (DOGC Decret 182/2015 de 8 d'agost, cap. 2 art. 16).

1. "El servei comunitari és una acció educativa orientada a desenvolupar la competència social i ciutadana, en què l'alumne, amb la finalitat de millorar el seu entorn, realitza un servei a la comunitat, aplicant els seus coneixements, capacitats i habilitats, alhora que aprèn l'exercici actiu de la ciutadania."

A nivell competencial, la social i ciutadana és una de les competències més treballades en aquest projecte.

2. [...] "el seu objectiu és garantir que els estudiants, al llarg de la seva trajectòria escolar, experimentin i protagonitzin accions de compromís cívic."

Sens dubte, el compromís i responsabilitat, fins i tot en horari no lectiu com és el cap de setmana, és un dels eixos de l'experiència.

3. ... "ha de formar part de la programació curricular d'una o diverses matèries de tercer i/o quart d'ESO [...]. Així, comprèn una part d'aprenentatge vinculada al currículum que es realitza dins l'horari lectiu i un servei actiu a la comunitat, que s'ha de dur a

terme fora d'aquest horari, d'acord amb les necessitats de l'entitat amb què es col·labori."

La programació de Cultura clàssica de 3r ESO i el Llatí de 4t ofereix a l'alumnat l'aprenentatge que després transmetem en els nostres tallers.

Valguin aquests punts del decret per il·lustrar la nostra vinculació amb l'APS i, és més, considerem aquesta mena d'activitats poden esdevenir un vehicle per fer visible la cultura clàssica com a clau d'interpretació del present, per demostrar la seva "utilitat" i vigència.

Redacció: Teresa Devesa, juny 2016

Aprenentatges que s'han donat:

- Conèixer del sistema educatiu romà com a base de l'actual.
- Practicar els sistemes d'escriptura i la cal·ligrafia antics per tal de transmetre-ho als participants dels tallers
- Treballar estructures bàsiques de les llengües gregues i llatines que el públic del taller pugui reproduir.
- Recollir llatínismes per confeccionar material per al taller.
- Aprendre el funcionament dels jocs romans (sessió al museu) per fer jugar els nens.
- Apropar-se a la reconstrucció històrica com a mitjà didàctic de divulgació del passat.

Descripció del servei:

Participació activa en el festival de reconstrucció històrica "Magna celebratio" organitzat pel Museu de Badalona, concretament en els tallers de jocs romans i l'escola.

Àmbits de servei: Participació ciutadana, Patrimoni cultural

Matèries implicades: Cultura clàssica, Llatí i Grec

Nivells educatius: Educació obligatòria, Batxillerat

Edats dels participants: 16-18 anys, 14-16 anys

Data d'inici del projecte: curs 2009- 2010

Data de finalització del projecte: En curs

Entitats que participen a l'experiència: Institut Isaac Albéniz de Badalona, Escola Vedruna Gràcia de Barcelona, Institut Premià de Mar i Museu de Badalona.